

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET op de Raad van State.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de wet van 21 December 1861, *Stb.* 129, houdende regeling van de samenstelling en de bevoegdheid van de Raad van State, door een nieuwe wet te vervangen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I

De Raad van State in het algemeen

Artikel 1. De Raad van State is samengesteld, buiten Ons als voorzitter, uit een vice-president en ten hoogste zestien leden.

Artikel 2. 1. De Prins van Oranje en Onze dochter, die de vermoedelijke erfgename is van de Kroon, hebben, nadat hun achttiende jaar is vervuld, van rechtswege zitting in de Raad.

2. Wij kunnen aan de overige Prinsen en Prinsessen van Ons Huis, wanneer zij meerderjarig zijn, zitting in de Raad verlenen.

3. De Prinsen en Prinsessen van Ons Huis, die in de Raad zitting hebben, kunnen aan de stemming deelnemen, een raadgevende stem uitbrengen, of zich van stemming onthouden.

Artikel 3. 1. De vice-president en de leden van de Raad worden door Ons benoemd en ontslagen.

2. Hun wordt bij het bereiken van de vijf-en-zeventigjarige leeftijd door Ons ontslag verleend met ingang van de eerstvolgende maand.

Artikel 4. 1. Er kunnen staatsraden in buitengewone dienst door Ons worden benoemd ten getale van ten hoogste tien. Zij worden door Ons ontslagen.

2. Zij worden gekozen uit hen, die bewijzen hebben gegeven van bekwaamheid in zaken van wetgeving of bestuur dan wel van bijzondere deskundigheid in aangelegenheden, die de wetgeving of het bestuur raken.

3. Zij kunnen door Ons of krachtens door Ons te verlenen machtiging door de vice-president worden opgeroepen om deel te nemen aan bepaalde werkzaamheden van de Raad en hebben alsdan gelijke bevoegdheid als de leden.

4. Wij kunnen bij algemene maatregel van bestuur ten aanzien van de deelneming van de staatsraden in buitengewone dienst aan de werkzaamheden van de Raad nadere regelen stellen.

Artikel 5. Om tot vice-president of tot lid van de Raad van State of tot staatsraad in buitengewone dienst te kunnen worden benoemd moet men Nederlander zijn en de leeftijd van vijf en dertig jaren bereikt hebben.

Artikel 6. 1. Bloedverwantschap of zwagerschap in de eerste of tweede graad mag niet bestaan tussen de vice-president en de leden noch tussen de leden onderling.

2. In geval van opkomende zwagerschap na de benoeming legt hij, door wiens huwelijk de zwagerschap ontstaat, zijn ambt neer.

3. De zwagerschap houdt op door de ontbinding of nietigverklaring van het huwelijk, dat haar veroorzaakte.

Artikel 7. Onverenigbaar met het ambt van vice-president of lid van de Raad zijn:

a. de openbare betrekkingen, aan welke een vaste beloning of toelage is verbonden;

b. het lidmaatschap van publiekrechtelijke colleges, waarvoor de keuze geschiedt bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen;

c. het ambt of beroep van advocaat, procureur, notaris, accountant, belastingconsulent of zaakwaarnemer.

Artikel 8. 1. Alvorens hun ambt te aanvaarden leggen de vice-president, de leden van de Raad en de staatsraden in buitengewone dienst in Onze handen de volgende eed (verklaring en belofte) af:

„Ik zweer (verklaar) dat ik, tot het verkrijgen van mijn aanstelling, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand iets heb gegeven of beloofd.

Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, van niemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning, dat ik het Statuut voor het Koninkrijk en de Grondwet steeds zal helpen onderhouden en al de plichten, aan mijn ambt verbonden, eerlijk en vlijtig zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig!”

(Dat verklaar en beloof ik”).

2. Deze eed (verklaring en belofte) kan door de leden van de Raad en de staatsraden in buitengewone dienst ook worden afgelegd in een vergadering van de Raad in handen van de vice-president, daartoe door Ons gemachtigd.

Artikel 9. 1. De vice-president en de leden van de Raad hebben hun vaste woonplaats te 's-Gravenhage, of in een der aangrenzende gemeenten.

2. Om bijzondere redenen kunnen Wij hun toestaan elders hun vaste woonplaats te hebben.

3. Om zich voor langer dan een maand buitenslands te geven behoeft de vice-president Onze toestemming en behoeven de leden van de Raad die van de vice-president.

Artikel 10. De vice-president wordt bij verhindering of ontstentenis vervangen door het oudste aanwezige lid, naar rang van benoeming.

Artikel 11. 1. Aan de Raad worden toegevoegd een secretaris en het vereiste aantal ambtenaren van Staat in de nodige rangen.

2. Zij worden door Ons op voordracht van de Raad benoemd en door Ons, de Raad gehoord, ontslagen.

Artikel 12. 1. Tot secretaris en tot ambtenaar van Staat zijn slechts benoembaar, zij, die aan een Rijks- of daarmee gelijkgestelde Nederlandse universiteit hebben verkregen hetzij de graad van doctor in de rechtswetenschap, hetzij de graad van doctor in de rechtsgeleerdheid of de hoedanigheid van meester in de rechten.

2. In bijzondere gevallen kan van het bepaalde in het vorige lid worden afgeweken.

Artikel 13. De secretaris en de ambtenaren van Staat leggen alvorens hun ambt te aanvaarden in een vergadering van de Raad in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af:

„Ik zweer (verklaar) dat ik, tot het verkrijgen van mijn aanstelling, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand iets heb gegeven of beloofd.

Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, van niemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) dat ik al de plichten, aan mijn ambt verbonden, eerlijk en vlijtig zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig!”

(Dat verklaar en beloof ik”),

Artikel 14. De Raad is belast met de taak, bij artikel 46 der Grondwet aan hem opgedragen.

Artikel 15. 1. Wij brengen bij de Raad ter overweging alle voorstellen door Ons aan de Staten-Generaal te doen of door de Staten-Generaal aan Ons gedaan, alsmede de ontwerpen van alle algemene maatregelen van bestuur.

2. Wij horen de Raad over overeenkomsten met andere Mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties, aan de Staten-Generaal ter stilstwijgende goedkeuring over te leggen.

3. Wij horen de Raad voorts in de gevallen, waarin een wet of algemene maatregel van bestuur dit voorschrijft, zomede over alle zaken, waaromtrent Wij het nodig oordelen.

4. Wij brengen bij de Raad ter overweging de ontwerpen van door Ons krachtens enige wet te nemen besluiten tot verntiging.

5. Aan het hoofd der uit te vaardigen besluiten en bij de overlegging, bedoeld in het tweede lid van dit artikel, wordt vermeld, dat de Raad van State deswege gehoord is.

Artikel 16. 1. De Raad is bevoegd Ons voordrachten te doen omtrent onderwerpen van wetgeving of bestuur, waaromtrent hij het doen van voorstellen aan de Staten-Generaal of het uitvaardigen van algemene maatregelen van bestuur wenselijk acht.

2. Ook overigens kan de Raad Ons van zijn gevoelen doen blijken over aangelegenheden, die naar zijn oordeel van bijzondere betekenis zijn.

Artikel 17. De Raad regelt zijn verdeling in afdelingen, welke elk betrekking hebben op één of meer ministeriële departementen. De regeling wordt in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

Artikel 18. 1. De afdelingen, bedoeld in artikel 17, hebben tot taak het voorbereiden van de behandeling van zaken in de Raad.

2. Zij dienen desgevraagd Onze Ministers van voorlichting in zaken van wetgeving en bestuur.

Artikel 19. De Raad regelt de werkzaamheden van de algemene vergadering en de in artikel 17 bedoelde afdelingen, alsmede voorzover nodig de overige aangelegenheden, welke op het college betrekking hebben en niet uitsluitend de Afdeling voor de geschillen van bestuur aangaan. De regeling wordt in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

Artikel 20. In alle gevallen, waarin de Raad wordt gehoord, wordt de aangelegenheid hetzij door Ons, op voordracht van Onze Minister, wie de zaak aangaat, hetzij door Onze Minister, krachtens door Ons te verlenen machtiging, ter overweging ahangig gemaakt.

Artikel 21. 1. Onze Ministers geven aan de Raad of aan zijn afdelingen de inlichtingen, die in verband met de te behandelen zaken vereist worden.

2. Het inwinnen door de Raad en zijn afdelingen van inlichtingen bij anderen dan Onze Minister, wie de zaak aangaat, geschiedt door tussenkomst van deze.

3. Door Ons of, krachtens door Ons te verlenen machtiging, door de vice-president kunnen deskundigen worden opgeroepen ten einde in de Raad of in zijn afdelingen te dienen van voorlichting en advies.

Artikel 22. De Raad beraadslaagt met Onze Minister, wie de zaak aangaat, indien de Raad of de Minister zulks mocht verlangen.

Artikel 23. 1. Het aantal leden, de vice-president en de staatsraden in buitengewone dienst daaronder begrepen, dat tot het vaststellen van een advies van de Raad wordt gevorderd, bedraagt niet minder dan de helft van het aantal leden, waaruit de Raad, de vice-president inbegrepen, bestaat op het ogenblik, waarop het advies wordt vastgesteld.

2. Het advies wordt vastgesteld bij volstreekte meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen beslist de stem van de voorzitter der vergadering. Van die omstandigheid wordt in het advies melding gemaakt.

Artikel 24. 1. Het advies van de Raad is met redenen omkleed.

2. Hij, die in de vergadering een mening kenbaar heeft gemaakt, van die der meerderheid afwijkende, kan zich in deze vergadering de bevoegdheid voorbehouden tot het uitbrengen van een afzonderlijk advies, hetwelk bij het advies van de Raad wordt gevoegd.

Artikel 25. Van de door Ons genomen besluiten in zaken, waarover de Raad is gehoord, wordt aan deze mededeling gedaan.

HOOFDSTUK II

De Afdeling voor de geschillen van bestuur

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 26. 1. Wij maken bij een afdeling van de Raad, genaamd Afdeling voor de geschillen van bestuur, de geschillen aan Onze beslissing onderworpen, aanhangig. De Afdeling is belast met het onderzoek van deze geschillen en draagt Ons de uitspraak voor.

2. De Afdeling is belast met de voorbereiding van de door de Raad ingevolge artikel 15, vierde lid, uit te brengen adviezen omtrent vernietiging van besluiten.

Artikel 27. 1. De Afdeling telt een door Ons te bepalen aantal van ten minste vijf leden, de voorzitter daaronder begrepen.

2. Wij wijzen, de Raad gehoord, de leden en de plaatsvervangende leden van de Afdeling aan.

3. Is, in bijzondere gevallen, tot verzekering van de dienst vervanging noodzakelijk, dan roept de vice-president plaatsvervangende leden op om aan de werkzaamheden van de Afdeling deel te nemen.

4. Zo nodig worden door Ons, of krachtens door Ons te verlenen machtiging, door de vice-president staatsraden in buitengewone dienst opgeroepen.

5. De vice-president of een op diens voorstel door Ons aan te wijzen lid der Afdeling bekleedt het voorzitterschap. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter wordt hij vervangen door het naar rang van aanwijzing als lid der Afdeling oudste aanwezige lid.

Artikel 28. 1. Zo nodig splitst de voorzitter de Afdeling in kamers.

2. Elke kamer is belast met een door de voorzitter aangegeven deel van de taak der Afdeling.

3. Zij wordt voorgezeten door de voorzitter der Afdeling of het door hem daartoe aangewezen lid.

4. Bij verhindering of ontstentenis wordt de voorzitter der kamer vervangen door het naar rang van aanwijzing als lid der Afdeling oudste aanwezige lid.

5. De voorzitter bepaalt het aantal leden van elk der kamers, dat ten minste drie en ten hoogste vijf, de voorzitter inbegrepen, bedraagt, en wijst voor elke kamer de leden aan, die daarin zitting zullen hebben.

6. De voorzitter van de Afdeling kan de behandeling van eenvoudige zaken aan een enkelvoudige kamer, bestaande uit één door hem aan te wijzen lid, opdragen. Dit lid is te allen tijde bevoegd, indien het belang der zaak dit naar zijn oordeel vordert, deze naar de Afdeling of de in het algemeen bevoegde kamer terug te wijzen.

Artikel 29. 1. Voor zoveel nodig regelt de Afdeling haar werkzaamheden en die harer kamers, alsmede de overige aangelegenheden, welke uitsluitend de Afdeling aangaan. De regeling wordt in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

2. In de *Staatscourant* wordt aangekondigd wanneer de openbare vergaderingen zullen worden gehouden.

Artikel 30. 1. Behoudens het bepaalde in artikel 28, zesde lid, wordt voor het nemen van besluiten voor de Afdeling een aantal van ten minste vijf en voor de kamers een aantal van ten minste drie leden gevorderd.

2. De Afdeling en de kamers besluiten bij volstreekte meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen beslist de stem van de voorzitter der vergadering.

Artikel 31. Indien de Afdeling in kamers is gesplitst, treden voor de toepassing van de volgende artikelen van dit hoofdstuk elke kamer met betrekking tot de werkzaamheden, waarmee zij is belast, zomede haar voorzitter in de plaats onderscheidenlijk van de Afdeling zelve en van de voorzitter der Afdeling.

TITEL II

De wijze van werken van de Afdeling ter voorbereiding van door Ons te nemen beslissingen in geschillen

§ 1. Het aanhangig maken van de zaken en het vooronderzoek

Artikel 32. 1. In de gevallen, waarin de Afdeling ingevolge het eerste lid van artikel 26 wordt gehoord, vindt artikel 20 toepassing.

2. Daarbij worden de dienaangaande verkregen ambtsberichten aan de Afdeling overgelegd.

Artikel 33. De voorzitter wijst een lid der Afdeling als rapporteur in de zaak aan.

Artikel 34. 1. De belanghebbenden worden opgeroepen om memoriën en bewijsstukken, die zij voor de behandeling van de zaak dienstig achten, in te dienen binnen een door de voorzitter bepaalde termijn.

2. De voorzitter kan op schriftelijk verzoek van een of meer der opgeroepenen de termijn verlengen, zo dikwijls het belang der zaak het vordert.

3. Indien er, naar het vermoeden van de voorzitter, onbekende belanghebbenden zijn, kan hij deze doen oproepen door middel van een aankondiging in de *Staatscourant*, welke tevens de gestelde termijn vermeldt.

4. Bij verlenging van de termijn geschiedt daarvan op gelijke wijze kennisgeving.

5. De memoriën moeten door de belanghebbenden of hun gemachtigden ondertekend zijn.

Artikel 35. 1. De voorzitter is bevoegd, hetzij door tussenkomst van Onze Minister, wie het aangaat, hetzij rechtstreeks, nadere ambtsberichten van de bij de zaak betrokken overheidsorganen in te winnen.

2. De in het eerste lid bedoelde berichten worden aan de voorzitter toegezonden door tussenkomst van Onze Minister, wie de zaak aangaat.

Artikel 36. 1. Alle op de zaak betrekking hebbende schrifturen en bewijsstukken, bij de Afdeling aanwezig, worden ter secretarie van de Raad van State nedergelegd.

2. De belanghebbenden of hun gemachtigden kunnen daarvan binnen een door de voorzitter bepaalde en aan hen medegedeelde termijn inzage en op hun kosten, volgens een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen tarief, afschrift ontvangen.

Artikel 37. Ambtsberichten, ten aanzien waarvan Onze Minister, wie de zaak aangaat, heeft bepaald, dat de geheimhouding om gewichtige redenen geboden is, worden niet ter secretarie nedergelegd en niet ter inzage of in afschrift verstrekt, noch op andere wijze middellijk of onmiddellijk kenbaar gemaakt. De Afdeling bepaalt, in hoeverre zij met ambtsberichten, als in de vorige volzin bedoeld, bij haar advies rekening zal houden.

§ 2. De behandeling in de openbare vergadering der Afdeling

Artikel 38. 1. De belanghebbenden worden opgeroepen om na afloop van de in het tweede lid van artikel 36 bedoelde termijn in een openbare vergadering van de Afdeling te verschijnen, ten einde desgewenst persoonlijk of door hun gemachtigden hun standpunt toe te lichten.

2. Onze Minister, op wiens voordracht Wij beslissen, ontvangt van de voorzitter der Afdeling bericht omtrent het tijdstip van behandeling van de zaak. Een door hem aangewezen ambtenaar kan, ook wanneer artikel 49 wordt toegepast, bij de behandeling aanwezig zijn.

Artikel 39. 1. De gemachtigden, die niet als advocaat of procureur zijn ingeschreven, moeten voorzien zijn van een schriftelijke lastgeving, tenzij de belanghebbenden zelve met deze gemachtigden verschijnen.

2. De Afdeling kan weigeren bepaalde personen, die van het verlenen van rechtsgeleerde hulp hun beroep maken en niet advocaat of procureur zijn, als gemachtigden toe te laten.

Artikel 40. 1. De voorzitter kan een belanghebbende bij aangetekende dienstbrief doen oproepen om in een openbare vergadering van de Afdeling persoonlijk te verschijnen tot het geven van inlichtingen.

2. Geldt de oproeping een rechtspersoon of een publiekrechtelijk college, dan verschijnt een der bestuurders, onderscheidenlijk een der leden, tenzij de oproeping een of meer bepaalde bestuurders, onderscheidenlijk een of meer bepaalde leden, aanwijst.

Artikel 41. 1. De voorzitter is bevoegd, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van belanghebbenden of hun gemachtigden, bepaalde personen als getuige of deskundige te doen oproepen. De voorzitter is bevoegd tolken te doen oproepen.

2. De oproeping geschiedt bij aangetekende dienstbrief.

3. Namen en woonplaatsen van de getuigen, deskundigen en tolken worden bij de oproeping, in artikel 38 bedoeld, aan de belanghebbenden zoveel mogelijk medegedeeld.

4. De belanghebbenden kunnen getuigen en deskundigen, wier verhoor zij wenselijk achten, medebrengen of bij deurdwaardersexploot oproepen, mits daarvan tijdig aan de voorzitter is kennis gegeven, met volledige opgave van namen en woonplaatsen. Van een en ander wordt vanwege de voorzitter aan de andere belanghebbenden mededeling gedaan.

5. Zij die ingevolge dit artikel als getuige, deskundige of tolk zijn opgeroepen, zijn verplicht aan die oproeping gevolg te geven.

Artikel 42. De Afdeling kan bevelen, dat getuigen, deskundigen of tolken, die hoewel wettelijk opgeroepen, niet zijn verschenen en belanghebbenden, die aan een oproeping ingevolge artikel 40 geen gevolg hebben gegeven, door de openbare macht voor haar worden gebracht om aan hun verplichtingen te voldoen.

Artikel 43. Behoudens de bevoegdheid getuigen en deskundigen te doen voorbrengen vindt ten aanzien van Onze Ministers het bepaalde in de artikelen 40, 41, vierde en vijfde lid, en 42, geen toepassing.

Artikel 44. De voorzitter zorgt in de vergaderingen voor de handhaving van de orde en is bevoegd, wanneer de orde wordt verstoord, hen, die dit doen, of allen te doen verrekken.

Artikel 45. 1. In de openbare vergadering der Afdeling brengt de rapporteur verslag uit, behelzende een overzicht van de zaak en van haar verloop.

2. De in de vergadering verschenen belanghebbenden of hun gemachtigden worden daarna in de gelegenheid gesteld het woord te voeren. Daarbij worden geen nieuwe stukken overgelegd, indien andere belanghebbenden of hun gemachtigden hiertegen bezwaar maken.

3. De voorzitter en de leden der Afdeling zijn bevoegd, aan de belanghebbenden of hun gemachtigden vragen te stellen.

Artikel 46. 1. De getuigen zijn verplicht getuigenis af te leggen, de deskundigen en tolken hun diensten als zodanig te verlenen, een en ander behoudens verschoning wegens ambts- of beroepsgeheim.

2. De Afdeling kan bevelen, dat getuigen of deskundigen niet zullen worden gehoord en tolken niet tot de uitoefening van hun taak zullen worden toegelaten dan na het afleggen van eed of belofte.

3. Zij leggen in dat geval in handen van de voorzitter de eed of belofte af; de getuigen: dat zij zullen zeggen de gehele waarheid en niets dan de waarheid; de deskundigen: dat zij verslag zullen doen naar hun geweten; de tolken: dat zij hun plichten als tolk met nauwgezetheid zullen vervullen.

4. Getuigen en deskundigen worden door de voorzitter of door de rapporteur ondervraagd.

5. Vragen kunnen mede worden gesteld door de andere leden der Afdeling en, met toestemming van de voorzitter, door diens tussenkomst door de belanghebbenden of hun gemachtigden.

6. Getuigen en deskundigen, overeenkomstig het vierde lid van artikel 41 ter vergadering opgeroepen of medegebracht, kunnen ook bij verzuim van de daar vermelde kennisgeving worden gehoord, tenzij belanghebbenden of hun gemachtigden daartegen bezwaar maken.

7. De volgorde, waarin de getuigen en deskundigen zullen worden gehoord, alsmede de met het oog op hun onbevangenheid ter vergadering te nemen maatregelen worden door de voorzitter bepaald.

8. Getuigen, deskundigen en tolken mogen zich niet verwijderen dan nadat de voorzitter hun daartoe verlof heeft gegeven.

Artikel 47. 1. Getuigen, deskundigen en tolken, op last van de voorzitter opgeroepen, alsmede belanghebbenden opgeroepen ingevolge artikel 40, ontvangen desverlangd voor reizen verblijfkosten alsmede voor tijdsverzuim vergoeding uit 's Rijks kas naar een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen tarief.

2. Getuigen en deskundigen, door belanghebbenden medegebracht of opgeroepen ontvangen van dezen vergoeding overeenkomstig gemeld tarief.

3. Deurwaarders ontvangen van belanghebbenden, voor wie zij werkzaamheden als bedoeld in het vierde lid van artikel 41 hebben verricht, vergoeding overeenkomstig het bij en krachtens de Wet tarieven in burgerlijke zaken bepaalde.

4. De voorzitter begroot de ingevolge dit artikel verschuldigde vergoeding; de begroting is op de minuut uitvoerbaar overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 48. Na afloop van het verhoor worden de belanghebbenden of hun gemachtigden in de gelegenheid gesteld, naar aanleiding van hetgeen door de getuigen en deskundigen is verklaard, het woord te voeren.

Artikel 49. Om gewichtige in het proces-verbaal van de zitting te vermelden redenen kan de Afdeling besluiten, dat de behandeling van de zaak geheel of gedeeltelijk zal plaats hebben in een vergadering met gesloten deuren, zonodig, al dan niet op verzoek van Onze Minister wie de zaak aangaat, buiten tegenwoordigheid van belanghebbenden.

Artikel 50. 1. De aan de Afdeling toegevoegde ambtenaren van Staat houden proces-verbaal van de vergadering.

2. Het proces-verbaal behelst de namen der leden, die vergaderd zijn, die van de belanghebbenden en van hun gemachtigden, die in de vergadering zijn verschenen, en die van de verschenen getuigen, deskundigen en tolken.

3. Het houdt een korte vermelding in van al hetgeen in de vergadering met betrekking tot de zaak voorvalt.

4. Het wordt door de voorzitter met de door hem aangevozen ambtenaar van Staat ondertekend.

5. De Afdeling kan ambtshalve of op verzoek van partijen bepalen, dat de verklaring van een belanghebbende, getuige of deskundige geheel in het proces-verbaal van de zitting zal worden opgenomen. Alsdan wordt de verklaring terstond op schrift gesteld, aan de belanghebbende, getuige of deskundige voorgelezen en door deze met de voorzitter en de door hem aangewezen ambtenaar van Staat ondertekend. Heeft ondertekening niet plaats, dan wordt de reden daarvan in het proces-verbaal vermeld.

§ 3. De verdere behandeling

Artikel 51. De Afdeling beraadslaagt in raadkamer.

Artikel 52. 1. Indien de Afdeling bezichtiging ter plaatse dienstig oordeelt, geschiedt deze door de Afdeling in haar geheel, door een commissie uit haar midden of door ambtenaren van Staat, die daartoe door de Afdeling zijn aangewezen.

2. Plaatselijke en andere autoriteiten verlenen bij de bezichtiging desgevraagd de medewerking, die in het belang van het onderzoek vereist is.

3. Van de bezichtiging wordt een proces-verbaal opge maakt.

Artikel 53. Mocht de Afdeling het nodig achten, in het belang van het onderzoek feitelijke inlichtingen ter plaatse te doen inwinnen, dan worden deze door de plaatselijke en andere autoriteiten zoveel mogelijk verstrekt.

Artikel 54. 1. Indien de Afdeling het nodig acht alsnog nadere ambtsberichten in te winnen, vindt artikel 35 toepassing. Ten aanzien van de nader ingekomen stukken is het bepaalde in artikel 36 en 37 van toepassing.

2. De belanghebbenden worden, op de wijze bij artikel 34 bepaald, in de gelegenheid gesteld tegen de in het vorige lid bedoelde stukken, voorzover zij ter inzage zijn verstrekt, schriftelijk in te brengen wat door hen dienstig wordt geoordeeld. Daarna kan andermaal behandeling plaats vinden in een openbare vergadering van de Afdeling; de artikelen 38—50 zijn dan van toepassing.

Artikel 55. Hernieuwde behandeling in een openbare vergadering vindt mede plaats, indien de Afdeling te harer voorlichting opnieuw belanghebbenden, getuigen of deskundigen wenst te horen; de artikelen 38—50 zijn van toepassing.

Artikel 56. 1. Het advies der Afdeling gaat vergezeld van het ontwerp van een met redenen omkleed, door Ons te nemen besluit.

2. Indien overeenkomstig artikel 30, tweede lid, bij staking van stemmen de stem van de voorzitter beslist, wordt hiervan in het advies melding gemaakt.

3. Hij, die in de vergadering een mening kenbaar heeft gemaakt van die der meerderheid afwijkende, kan zich in deze vergadering de bevoegdheid voorbehouden tot het uitbrengen van een afzonderlijk advies hetwelk bij het advies der Afdeling wordt gevoegd.

Artikel 57. 1. Nadat aan Ons advies is uitgebracht kan de zaak opnieuw bij de Afdeling ter overweging aanhangig worden gemaakt, onder mededeling van gerezen bedenkingen en met verzoek, nader van advies te dienen.

2. De artikelen 32—56 zijn met betrekking tot het hernieuwde onderzoek voor zoveel nodig van overeenkomstige toepassing. Het advies van de Afdeling en de desbetreffende brief van Onze Minister, wie de zaak aangaat, worden evenwel niet ter inzage nedergelegd.

Artikel 58. 1. Wij beslissen binnen drie maanden na de ontvangst van het in artikel 56 bedoelde advies, doch kunnen zo nodig Onze beslissing ten hoogste tweemaal, telkens voor ten hoogste zes maanden, bij in de *Staatscourant* bekend te maken en aan de Afdeling mede te delen besluit verdagen.

2. Onze beslissing wijkt van het advies der Afdeling niet af dan nadat

a. het bepaalde bij het eerste lid van artikel 57 toepassing heeft gevonden en

b. Onze Minister, wie de zaak aangaat, overleg heeft gepleegd met Onze Minister van Justitie, of, indien de zaak Onze Minister van Justitie aangaat, met de Minister-President.

3. Indien Onze beslissing van het advies van de Afdeling afwijkt, wordt zij, met redenen omkleed, in het *Staatsblad* geplaatst met het rapport van Onze Minister, die de beslissing mede ondertekend heeft. Dit rapport bevat het ontwerp, bedoeld in het eerste lid van artikel 56.

Artikel 59. 1. In Onze beslissing wordt vermeld, dat de Afdeling is gehoord.

2. Onze beslissing wordt aan de Afdeling medegedeeld.

3. Onverminderd het bepaalde in het derde lid van artikel 58 regelen Wij bij algemene maatregel van bestuur de wijze, waarop Onze beslissingen openbaar worden gemaakt.

§ 4. Vereenvoudigde behandeling

Artikel 60. Indien de Afdeling van oordeel is, dat de belanghebbenden er in hun belangen niet door worden geschaad, kan zij de uitspraak aan Ons voordragen zonder behandeling van de zaak in een openbare vergadering, en, zo zij dit wenselijk acht, ook zonder toepassing van de artikelen 34 en 36. Van deze omstandigheid wordt in de voorgedragen uitspraak melding gemaakt. Dit artikel vindt geen toepassing indien de zaak wordt behandeld door een enkelvoudige kamer.

§ 5. Herziening

Artikel 61. 1. Krachtens door Ons te verlenen machtiging kan Onze Minister, wie het aangaat, een zaak, waarin Wij uitspraak hebben gedaan, andermaal, al dan niet op verzoek van een belanghebbende, bij de Afdeling aanhangig maken, indien herziening van de uitspraak behoort te worden overwogen op grond van nader gebleken feiten of omstandigheden, die, waren zij eerder bekend geweest, tot een andere beslissing zouden hebben kunnen leiden.

2. De eerste vier paragrafen van deze Titel zijn hierbij van toepassing.

TITEL III

De wijze van werken van de Afdeling bij het adviseren omtrent uitoefening van het vernietigingsrecht

Artikel 62. 1. In de gevallen, bedoeld in het tweede lid van artikel 26, kan de Afdeling op de wijze in de vorige Titel bepaald, belanghebbenden, getuigen, deskundigen en tolken oproepen om in een vergadering met gesloten deuren gehoord te worden. De artikelen 36, 37, 39, 41, vijfde lid, 42—44, 46, 47 en 50—53 zijn van toepassing. Het ontwerp van het door Ons te nemen besluit tot vernietiging wordt evenwel niet ter inzage nedergelegd.

2. Een door Onze Minister, wie het aangaat, aangewezen ambtenaar kan in een vergadering als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, aanwezig zijn tot het geven van inlichtingen.

HOOFDSTUK III

Slotbepalingen

Artikel 63. De vice-president, de leden en de staatsraden in buitengewone dienst onthouden zich van medestemmen indien de zaak hun, hun echtgenoten of hun bloed- of aanverwanten, tot de derde graad ingesloten, persoonlijk aangaat, indien zij als gemachtigden in de zaak zijn betrokken, alsmede indien zich andere feiten of omstandigheden voordoen, die het vormen van een onpartijdig oordeel zouden kunnen bemoeilijken.

Artikel 64. 1. Zij, die aan de beraadslaging van de Raad, een afdeling of een kamer deelnemen of daarbij tegenwoordig zijn, zijn niet gerechtelijk vervolgbaar voor hetgeen zij tijdens die beraadslaging hebben gezegd of aan de Raad, afdeling of kamer schriftelijk hebben overgelegd.

2. Zij nemen de geheimhouding in acht, door Ons opgelegd, of door Onze Minister, wie de zaak aangaat, aanbevolen.

3. Geheimhouding wordt ook in acht genomen wanneer de meerderheid van hen, die aan de beraadslaging deelnemen, daartoe besluit.

Artikel 65. De wet van 21 december 1861, *Stb.* 129, houdende regeling van de samenstelling en de bevoegdheid van de Raad van State, wordt ingetrokken.

Artikel 66. Waar in enig wettelijk voorschrift wordt verwezen naar een artikel van de in artikel 65 genoemde wet, wordt deze verwijzing geacht te geschieden naar de overeenkomstige bepalingen van deze wet.

Artikel 67. De in artikel 65 genoemde wet blijft toepassing vinden ten aanzien van zaken, bij de Raad of de Afdeling voor de geschillen van bestuur vóór het tijdstip van in werking treden van deze wet ter overweging aanhangig gemaakt.

Artikel 68. Deze wet kan worden aangehaald als „Wet op de Raad van State”.

Artikel 69. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken,

De Minister van Justitie,